

گروه آموزشی : ریاضی

دانشگاه تبریز

دانشکده ریاضی

نام و نام خانوادگی :

شماره دانشجویی :

نام مدرس :

تاریخ : ۱۳۸۷/۹/۳

وقت : ۷۵ دقیقه

امتحان میان ترم درس : ریاضی ۲-فنی (۵ گروه هماهنگ)

نیمسال (اول / دوم) ۱۳۸۸ - ۱۳۸۷

توجه : مطالب صفحه اول پاسخنامه را به دقت مطالعه نمایید.

۲۰ نمره

سوال ۱ - تابع برداری $r(t) = (\frac{1}{3}t^3, \frac{1}{2}t^2, t)$ را در نظر گرفته و بردارهای یکه مماس و قائم ،
انحنا و مرکز دایره انحنا (دایره بوسان) را در نقطه $r(1)$ بدست آورید.

۱۵ نمره

سوال ۲ - اگر f تابعی مشتقپذیر باشد و $u(x, y) = xy f(\frac{x+y}{xy})$

عبارت $\frac{1}{u}(x^2u_x - y^2u_y)$ را بیابید.

۱۵ نمره

سوال ۳ - پیوستگی تابع $f(x, y) = \begin{cases} \frac{xy}{x+y} & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$

را در مبدا مختصات بررسی کنید.

۱۵ نمره

سوال ۴ - معادله خط قائم و صفحه مماس بر رویه $x^{\frac{2}{3}} + y^{\frac{2}{3}} + z^{\frac{2}{3}} = r^{\frac{2}{3}}$ را در نقطه $A(a, b, c)$ بنویسید.

۱۵ نمره

سوال ۵ - اگر x ، y و z زوایای یک مثلث باشند ، مطلوب است مقدار ماکزیمم عبارت :

$$S = \sin \frac{x}{2} \sin \frac{y}{2} \sin \frac{z}{2}$$

موفق باشید

پاسخ سوال ۱ - $r(t) = (\frac{1}{\sqrt{3}}t^{\sqrt{3}}, \frac{1}{\sqrt{3}}t^{\sqrt{3}}, t) \rightarrow r'(t) = (t^{\sqrt{3}-1}, t^{\sqrt{3}-1}, 1) \rightarrow r''(t) = (\sqrt{3}t^{\sqrt{3}-2}, \sqrt{3}t^{\sqrt{3}-2}, 0) \rightarrow r' \times r'' = (1, \sqrt{3}t, -t^{\sqrt{3}})$

$$|r'(t)| = \sqrt{t^{\sqrt{3}-2} + t^{\sqrt{3}-2} + 1}, \quad |r' \times r''| = \sqrt{t^{\sqrt{3}-2} + 3t^{\sqrt{3}-2} + 1} \rightarrow k(t) = \frac{\sqrt{6}}{(\sqrt{3})^{\sqrt{3}}} = \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{3}}$$

$$T(t) = \frac{1}{\sqrt{t^{\sqrt{3}-2} + t^{\sqrt{3}-2} + 1}}(t^{\sqrt{3}}, t^{\sqrt{3}}, 1) \rightarrow T(1) = \frac{1}{\sqrt{3}}(1, 1, 1)$$

$$T' = \frac{-\sqrt{3}t^{\sqrt{3}-3} - t}{(\sqrt{t^{\sqrt{3}-2} + t^{\sqrt{3}-2} + 1})^{\sqrt{3}}}(t^{\sqrt{3}}, t^{\sqrt{3}}, 1) + \frac{1}{\sqrt{t^{\sqrt{3}-2} + t^{\sqrt{3}-2} + 1}}(\sqrt{3}t, \sqrt{3}t, 0) = \frac{1}{(\sqrt{t^{\sqrt{3}-2} + t^{\sqrt{3}-2} + 1})^{\sqrt{3}}}(t^{\sqrt{3}} + \sqrt{3}t, -t^{\sqrt{3}} + 1, -\sqrt{3}t^{\sqrt{3}-2} - t)$$

$$T''(1) = \frac{1}{\sqrt{3}\sqrt{3}}(\sqrt{3}, 0, -\sqrt{3}) \rightarrow N(1) = \frac{1}{\sqrt{2}}(1, 0, -1), \quad O(1) = (\frac{1}{\sqrt{3}}, \frac{1}{\sqrt{3}}, 1) + \frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}} \times \frac{1}{\sqrt{2}}(1, 0, -1) = (\frac{1}{\sqrt{2}}, \frac{1}{\sqrt{2}}, \frac{-1}{\sqrt{2}})$$

سوال ۲ - $u(x, y) = xy f(\frac{x+y}{xy}) \rightarrow u_x = y f(\frac{x+y}{xy}) - \frac{y}{x} f'(\frac{x+y}{xy}), u_y = x f(\frac{x+y}{xy}) - \frac{x}{y} f'(\frac{x+y}{xy})$

$$x^{\sqrt{3}}u_x = x^{\sqrt{3}}y f(\frac{x+y}{xy}) - xy f'(\frac{x+y}{xy}), \quad y^{\sqrt{3}}u_y = xy^{\sqrt{3}} f(\frac{x+y}{xy}) - xy f'(\frac{x+y}{xy}) \rightarrow x^{\sqrt{3}}u_x - y^{\sqrt{3}}u_y = xy(x-y) f(\frac{x+y}{xy})$$

$$\frac{1}{u}(x^{\sqrt{3}}u_x - y^{\sqrt{3}}u_y) = x - y : \text{یعنی}$$

سوال ۳ - روی دو مسیر متفاوت، حد تابع را محاسبه می کنیم:

$$x = y \rightarrow \lim_{(x,y) \rightarrow (1,1)} \frac{xy}{x+y} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^{\sqrt{3}}}{2x} = \frac{1}{2}; \quad x^{\sqrt{3}} - x = y \rightarrow \lim_{(x,y) \rightarrow (1,1)} \frac{xy}{x+y} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x(x^{\sqrt{3}} - x)}{x + (x^{\sqrt{3}} - x)} = 1$$

چون دو مقدار متفاوت بدست آمد پس حد تابع در مبدا مختصات موجود نیست و در نتیجه ناپیوسته خواهد بود.

سوال ۴ - بردار قائم رویه عبارت است از $N = (\frac{\sqrt{2}}{\sqrt{3}}x^{\frac{1}{\sqrt{3}}}, \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{3}}y^{\frac{1}{\sqrt{3}}}, \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{3}}z^{\frac{1}{\sqrt{3}}})$ که با $(\frac{1}{\sqrt{3}x}, \frac{1}{\sqrt{3}y}, \frac{1}{\sqrt{3}z})$ و $(\sqrt{yz}, \sqrt{xz}, \sqrt{xy})$ موازی است.

معادله صفحه مماس بر رویه $\frac{x}{\sqrt{a}} + \frac{y}{\sqrt{a}} + \frac{z}{\sqrt{a}} = r^{\frac{1}{\sqrt{3}}}$ و معادله خط قائم بر رویه $\frac{x-a}{\sqrt{yz}} = \frac{y-b}{\sqrt{xz}} = \frac{z-c}{\sqrt{xy}}$ خواهد بود.

سوال ۵ - روش اول: $x + y + z = \pi$ در نتیجه $S = \sin \frac{x}{\sqrt{2}} \sin \frac{y}{\sqrt{2}} \cos \frac{x+y}{\sqrt{2}}$ پس باید

$$\begin{cases} S_x = \frac{1}{\sqrt{2}} \sin \frac{y}{\sqrt{2}} (\cos \frac{x}{\sqrt{2}} \cos \frac{x+y}{\sqrt{2}} - \sin \frac{x}{\sqrt{2}} \sin \frac{x+y}{\sqrt{2}}) = \frac{1}{\sqrt{2}} \sin \frac{y}{\sqrt{2}} \cos \frac{2x+y}{\sqrt{2}} = 0 \\ S_y = \frac{1}{\sqrt{2}} \sin \frac{x}{\sqrt{2}} (\cos \frac{y}{\sqrt{2}} \cos \frac{x+y}{\sqrt{2}} - \sin \frac{y}{\sqrt{2}} \sin \frac{x+y}{\sqrt{2}}) = \frac{1}{\sqrt{2}} \sin \frac{x}{\sqrt{2}} \cos \frac{x+2y}{\sqrt{2}} = 0 \end{cases}$$

چون $0 < \frac{x}{\sqrt{2}}, \frac{y}{\sqrt{2}}, \frac{z}{\sqrt{2}} < \frac{\pi}{\sqrt{2}}$ پس $\sin \frac{x}{\sqrt{2}} \sin \frac{y}{\sqrt{2}} \neq 0$ یعنی $\frac{2x+y}{\sqrt{2}} = \frac{x+2y}{\sqrt{2}} = \frac{\pi}{\sqrt{2}}$ و در نتیجه $x = y = z = \frac{\pi}{\sqrt{2}}$ و $Max S = (\frac{1}{\sqrt{2}})^{\sqrt{3}} = \frac{1}{\sqrt{2}}$

روش دوم: تابع $f(x, y, z, \lambda) = \sin \frac{x}{\sqrt{2}} \sin \frac{y}{\sqrt{2}} \sin \frac{z}{\sqrt{2}} - \lambda(x + y + z - \pi)$ را در نظر می گیریم باید داشته باشیم

$$\frac{1}{\sqrt{2}} \cos \frac{x}{\sqrt{2}} \sin \frac{y}{\sqrt{2}} \sin \frac{z}{\sqrt{2}} - \lambda = \frac{1}{\sqrt{2}} \sin \frac{x}{\sqrt{2}} \cos \frac{y}{\sqrt{2}} \sin \frac{z}{\sqrt{2}} - \lambda = \frac{1}{\sqrt{2}} \sin \frac{x}{\sqrt{2}} \sin \frac{y}{\sqrt{2}} \cos \frac{z}{\sqrt{2}} - \lambda = 0 \text{ پس } f_x = f_y = f_z = f_{\lambda} = 0$$

$$\lambda = \frac{1}{\sqrt{2}} \cos \frac{x}{\sqrt{2}} \sin \frac{y}{\sqrt{2}} \sin \frac{z}{\sqrt{2}} = \frac{1}{\sqrt{2}} \sin \frac{x}{\sqrt{2}} \cos \frac{y}{\sqrt{2}} \sin \frac{z}{\sqrt{2}} = \frac{1}{\sqrt{2}} \sin \frac{x}{\sqrt{2}} \sin \frac{y}{\sqrt{2}} \cos \frac{z}{\sqrt{2}} \text{ یعنی}$$

چون $0 < \frac{x}{\sqrt{2}}, \frac{y}{\sqrt{2}}, \frac{z}{\sqrt{2}} < \frac{\pi}{\sqrt{2}}$ و $\sin \frac{x}{\sqrt{2}} \sin \frac{y}{\sqrt{2}} \sin \frac{z}{\sqrt{2}} \neq 0$ داریم $\tan \frac{x}{\sqrt{2}} = \tan \frac{y}{\sqrt{2}} = \tan \frac{z}{\sqrt{2}}$ و در نتیجه $x = y = z = \frac{\pi}{\sqrt{2}}$ و $Max S = \frac{1}{\sqrt{2}}$